

Obere Extremität

Schultergelenksmuskulatur

M. trapezius, Pars ascendens	Nr. 1	M. triceps brachii	Nr. 26
M. trapezius, Pars transversa	Nr. 2	M. anconeus	Nr. 27
M. trapezius, Pars descendens	Nr. 3	M. supinator	Nr. 28
M. levator scapulae	Nr. 4	M. pronator teres	Nr. 29
M. rhomboideus major	Nr. 5	M. pronator quadratus	Nr. 30
M. rhomboideus minor	Nr. 6	<i>Handgelenksmuskulatur</i>	
M. serratus anterior	Nr. 7	M. extensor carpi radialis longus	Nr. 31
M. pectoralis minor	Nr. 8	M. extensor carpi radialis brevis	Nr. 32
M. subclavius	Nr. 9	M. extensor carpi ulnaris	Nr. 33
M. flexor carpi radialis		M. flexor carpi ulnaris	Nr. 34
M. palmaris longus		M. flexor digitorum	Nr. 35
M. flexor digitorum profundus		M. flexor digitorum superficialis	Nr. 36

Schultergelenksmuskulatur

M. deltoideus, Pars clavicularis	Nr. 10	M. extensor indicis	Nr. 37
M. deltoideus, Pars spinalis	Nr. 11	M. extensor digitorum	Nr. 38
M. deltoideus, Pars acromialis	Nr. 12	M. extensor digiti minimi	Nr. 39
M. supraspinatus	Nr. 13	M. extensor pollicis brevis	Nr. 40
M. infraspinatus	Nr. 14	M. extensor pollicis longus	Nr. 41
M. teres minor	Nr. 15	Mm. lumbricales manus	Nr. 42
M. subscapularis	Nr. 16	M. flexor digitorum superficialis	Nr. 43
M. latissimus dorsi	Nr. 17	M. flexor digitorum profundus	Nr. 44
M. teres major	Nr. 18	M. flexor digiti minimi brevis	Nr. 45
M. pectoralis major, Pars abdominalis	Nr. 19	M. flexor pollicis brevis	Nr. 46
M. pectoralis major, Pars sternocostalis	Nr. 20	M. flexor pollicis longus	Nr. 47
M. pectoralis major, Pars clavicularis	Nr. 21	M. abductor pollicis longus	Nr. 48
M. coracobrachialis	Nr. 22	M. abductor pollicis brevis	Nr. 49

Ellbogengelenksmuskulatur

M. biceps brachii	Nr. 23	M. abductor digiti minimi	Nr. 50
M. brachialis	Nr. 24	Mm. interossei dorsales manus	Nr. 51
M. brachioradialis	Nr. 25	Mm. interossei palmares	Nr. 52

M. adductor pollicis	Nr. 53	M. vastus intermedius	Nr. 78
M. opponens pollicis	Nr. 54	M. vastus lateralis	Nr. 79
M. opponens digiti minimi	Nr. 55	M. biceps femoris	Nr. 80
M. palmaris brevis	Nr. 56	M. semimembranosus	Nr. 81
		M. semitendinosus	Nr. 82
		M. popliteus	Nr. 83

Untere Extremität

Hüftgelenksmuskulatur

M. gluteus maximus	Nr. 57	M. gastrocnemius	Nr. 84
M. iliopsoas	Nr. 58	M. plantaris	Nr. 85
M. sartorius	Nr. 59	M. soleus	Nr. 86
M. gluteus medius	Nr. 60	M. tibialis posterior	Nr. 87
M. gluteus minimus	Nr. 61	M. tibialis anterior	Nr. 88
M. tensor fasciae latae	Nr. 62	M. peroneus longus	Nr. 89
M. pectineus	Nr. 63	M. peroneus brevis	Nr. 90
M. adductor longus	Nr. 64	M. peroneus tertius	Nr. 91
M. adductor brevis	Nr. 65		
M. gracilis	Nr. 66	M. extensor hallucis brevis	Nr. 92
M. adductor magnus	Nr. 67	M. extensor hallucis longus	Nr. 93
M. adductor minimus	Nr. 68	M. extensor digitorum brevis	Nr. 94
M. piriformis	Nr. 69	M. extensor digitorum longus	Nr. 95
M. gemellus superior	Nr. 70	M. flexor hallucis brevis	Nr. 96
M. obturatorius internus	Nr. 71	M. flexor hallucis longus	Nr. 97
M. gemellus inferior	Nr. 72	M. flexor digitorum brevis	Nr. 98
M. obturatorius externus	Nr. 73	M. flexor digitorum longus	Nr. 99
M. quadratus femoris	Nr. 74	M. quadratus plantae	Nr. 100

Kniegelenksmuskulatur

M. quadriceps femoris	Nr. 75	M. flexor digiti minimi brevis	Nr. 101
M. rectus femoris	Nr. 76	Mm. interossei dorsales pedis	Nr. 102
M. vastus medialis	Nr. 77	M. abductor hallucis	Nr. 103
		M. abductor digiti minimi	Nr. 104

M. adductor hallucis	Nr. 105	M. semispinalis cervicis	Nr. 128
Mm. interossei plantares 1 bis 3	Nr. 106	M. semispinalis capitis	Nr. 129
Mm. lumbricales pedis 1 bis 4	Nr. 107	M. rectus capitis posterior major	Nr. 130

Rumpf

Autochthone Muskulatur, lumbal

M. iliocostalis lumborum	Nr. 108
Mm. intertransversarii laterales lumborum	Nr. 109
Mm. intertransversarii mediales lumborum	Nr. 110
Mm. rotatores lumborum breves & longi	Nr. 111
M. multifidus lumborum	Nr. 112

Autochthone Muskulatur, thorakal

M. iliocostalis thoracis	Nr. 113
M. longissimus thoracis	Nr. 114
M. spinalis thoracis	Nr. 115
Mm. rotatores thoracis breves & longi	Nr. 116
M. multifidus thoracis	Nr. 117
M. semispinalis thoracis	Nr. 118

Autochthone Muskulatur, zervikal

M. iliocostalis cervicis	Nr. 119
M. longissimus capitis	Nr. 120
M. longissimus cervicis	Nr. 121
M. splenius cervicis	Nr. 122
M. splenius capitis	Nr. 123
M. spinalis cervicis	Nr. 124
M. spinalis capitis	Nr. 125
Mm. rotatores cervicis breves & longi	Nr. 126
M. multifidus cervicis	Nr. 127

M. semispinalis cervicis	Nr. 128
M. semispinalis capitis	Nr. 129
M. rectus capitis posterior major	Nr. 130
M. rectus capitis posterior minor	Nr. 131
M. obliquus capitis superior	Nr. 132
M. obliquus capitis inferior	Nr. 133

Ventrale Muskulatur, abdominal

M. rectus abdominis	Nr. 134
M. obliquus externus abdominis	Nr. 135
M. obliquus internus abdominis	Nr. 136
M. cremaster	Nr. 137
M. transversus abdominis	Nr. 138
M. quadratus lumborum	Nr. 139

Ventrale Muskulatur, thorakal

Mm. intercostales externi	Nr. 140
M. serratus posterior superior	Nr. 141
Mm. intercostales interni	Nr. 142
M. serratus posterior inferior	Nr. 143
Diaphragma	Nr. 144

Beckenbodenmuskulatur

M. levator ani	Nr. 145
Mm. pubococcygeus & puborectalis	Nr. 146
Mm. iliococcygeus & ischiococcygeus	Nr. 147
M. sphincter ani externus	Nr. 148
M. transversus perinei profundus	Nr. 149
M. transversus perinei superficialis	Nr. 150
Mm. ischiocavernosus & bulbospongiosus	Nr. 151

Hals

Ventrale Muskulatur

M. sternocleidomastoideus	Nr. 152
M. longus capitis	Nr. 153
M. rectus capitis anterior	Nr. 154
M. longus colli	Nr. 155
M. scalenus anterior	Nr. 156
M. scalenus medius	Nr. 157
M. scalenus posterior	Nr. 158
M. sternohyoideus	Nr. 159
M. omohyoideus	Nr. 160
M. sternothyroideus	Nr. 161
M. thyrohyoideus	Nr. 162
M. digastricus	Nr. 163
M. stylohyoideus	Nr. 164
M. mylohyoideus	Nr. 165
M. geniohyoideus	Nr. 166

Kopf

Mimische Muskulatur

M. epicranius	Nr. 167
M. corrugator supercilii	Nr. 168
M. procerus	Nr. 169
M. orbicularis oculi	Nr. 170
M. levator palpebrae superioris	Nr. 171
M. nasalis	Nr. 172
M. levator labii superioris alaeque nasi	Nr. 173

M. levator labii superioris	Nr. 174
M. zygomaticus major	Nr. 175
M. zygomaticus minor	Nr. 176
M. risorius	Nr. 177
M. levator anguli oris	Nr. 178
M. buccinator	Nr. 179
M. orbicularis oris	Nr. 180
M. depressor anguli oris	Nr. 181
M. depressor labii inferioris	Nr. 182
M. mentalis	Nr. 183
Platysma	Nr. 184

Kau- und Kaumuskulatur

M. temporalis	Nr. 185
M. masseter	Nr. 186
M. pterygoideus medialis	Nr. 187
M. pterygoideus lateralis	Nr. 188

Zungenmuskulatur

Lingua – innere Zungenmuskeln	Nr. 189
Lingua – äußere Zungenmuskeln	Nr. 190

Augenmuskulatur

M. rectus superior	Nr. 191
M. rectus inferior	Nr. 192
M. obliquus superior	Nr. 193
M. obliquus inferior	Nr. 194
M. rectus medialis	Nr. 195
M. rectus lateralis	Nr. 196

Musculus pectoralis major, Pars sternocostalis

Musculus pectoralis major, Pars sternocostalis

Ursprung ventrale Fläche des Sternums, Knorpel der oberen 6–7 Rippen
Aponeurose des M. obliquus externus abdominis

Ansatz Crista tuberculi majoris humeri
(die unteren Muskelstränge sind verdreht und setzen mehr dorsal und kranial an)

Innervation Nervus pectoralis lateralis, C5–C7
Nervus pectoralis medialis, C8–T1

Funktionen & Art. humeri

Synergisten

Adduktion

- M. latissimus dorsi
- M. teres major
- M. teres minor
- M. infraspinatus
(kaudaler Anteil)
- M. deltoideus, Partes
spinalis & clavicularis

Innenrotation

- M. subscapularis
- M. deltoideus, Pars
clavicularis
- M. latissimus dorsi
- M. teres major

Retroversion in die Neutral-
stellung

- M. latissimus dorsi
- M. teres major
- M. deltoideus, Pars spinalis
- M. subscapularis

Musculus peroneus longus

Musculus peroneus longus

Ursprung Condylus lateralis tibiae
proximale zwei Drittel der Fibula
Septum intermusculare cruris

Ansatz Basis des Os metatarsi I
Os cuneiforme mediale

Innervation Nervus peroneus superficialis, L5–S1

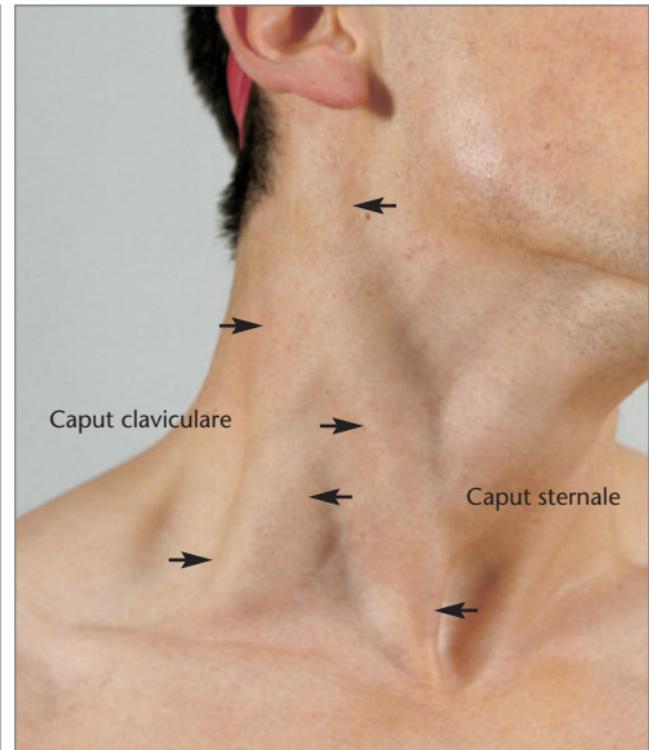
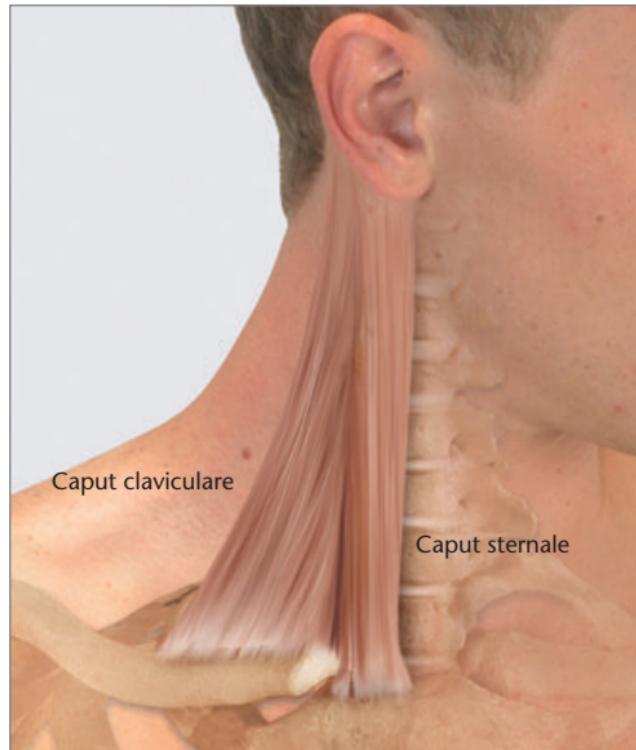
**Funktionen &
Synergisten** Art. talocruralis

Flexion
• M. gastrocnemius
• M. soleus
• M. flexor hallucis longus
• M. peroneus brevis
• M. tibialis posterior
• M. flexor digitorum longus

Art. subtalaris &
Art. talocalcaneonavicularis

Prontaion (Eversion & Extension)
• M. peroneus brevis
• M. peroneus tertius
• M. extensor digitorum longus

Musculus sternocleidomastoideus

Musculus sternocleidomastoideus

Ursprung Caput sternale: Manubrium sterni, Caput claviculare: mediales Drittel der Clavicula

Ansatz Processus mastoideus

Innervation N. accessorius (XI), Plexus cervicalis, C2

Funktionen & Synergisten Art. atlantooccipitalis & Artt. intervertebrales (HWS)

Flexion (aus gebeugter Kopfhaltung)

- M. rectus capitis anterior
- Mm. longi colli & capitis
- M. scalenus anterior
- Mm. suprahyoidei, Mm. infrahyoidei

Extension (aus gestreckter Kopfhaltung)

- M. semispinalis, M. longissimus
- M. splenius capitis
- M. levator scapulae
- M. trapezius, Pars descendens

Seitneigung zur gleichen Seite

- M. splenius capitis
- M. longissimus capitis
- M. rectus capitis lateralis (nur Atlantookzipitalgelenk)
- Mm. scaleni
- M. trapezius, Pars descendens
- M. levator scapulae

Art. atlantoaxialis

Rotation zur Gegenseite

- M. trapezius, Pars descendens

Musculus epicranius

Musculus epicranius

Ursprung	<i>M. occipitofrontalis:</i> Venter occipitalis: kurze, sehnige Fasern von der Linea nuchalis suprema Venter frontalis: mittlere Fasern setzen sich aus dem M. procerus fort, die lateralen Fasern verbinden sich mit denen des M. corrugator supercilii und des M. orbicularis oculi <i>M. temporoparietalis:</i> Schläfenhaut, Fascia temporalis
Ansatz	<i>M. occipitofrontalis:</i> Venter occipitalis: Galea aponeurotica Venter frontalis: Galea aponeurotica, ventral der Sutura coronaria <i>M. temporoparietalis:</i> Galea aponeurotica
Innervation	Venter occipitalis: Nervus auricularis posterior aus dem N. facialis (VII) Venter frontalis: Rami temporales aus dem N. facialis (VII) Venter temporoparietalis: Rami temporales aus dem N. facialis (VII)
Besonderheiten	Der M. occipitofrontalis und der meist unscheinbare M. temporoparietalis werden zusammen als M. epicranius bezeichnet.
Funktion	Der M. epicranius kann die Augenbrauen anheben und dadurch die Stirn in tiefe Querfalten legen.